

**OLIY TA'LIM MUASSASALARIGA
KIRUVCHILAR UCHUN**

SAVOLLAR KITOBI

ABITURIYENT: _____
F.I.O. Imzo

ABITURIYENT DIQQATIGA!

Test topshiriqlarini yechishdan avval savollar kitobini varaqlab, unda har bir fan boyicha 36 ta savol mavjudligini tekshiring. Agar savollar soni kamligi aniqlansa yoki savollar kitobi raqami bilan javoblar varag'i raqami bir xil bo'lmasa, darhol auditoriya rahbariga ma'lum qiling.

Savollar kitobida abituriyentning familiyasi, ismi, otasining ismi xato to'ldirilgan yoki to'ldirilmagan va imzosi qo'yilmagan hollarda e'tirozlar ko'rib chiqilmaydi.

Kitob tipi: 32

FANLAR:

Blok 1: Ona tili va adabiyot

Blok 2: Biologiya

Blok 3: Kimyo

Savollar kitobi raqami: **1701326**

Toshkent – 2017

ONA TILI VA ADABIYOT

1. Payt holi shakllantirishga sizni qilgan yordamchi so'z turkumkiga oid so'z qatnashgan gapni toping.
A) *Havo issiq bo'lgani uchun tun salqinida yo'lga chiqdik.*
B) *Yo'lovchilar bu sahroga qadam qo'yishlari bilan safar yanada og'irlashdi.*
C) *Faqat kechalar she'r yozganimda barcha tashvishni unutaman.*
D) *Shu payt Alishening oilasi va bir necha kishi kirib, unga salom berishdi.*
2. Quyidagi qaysi gaplarda fonetik hodisa asosida yozilgan so'z yasovchi qo'shimcha qatnashgan?
1. Kel, o'zbek qardoshim, aziz qo'nog'im bo'l.
2. Ko'rpaning guldor qavig'i hammani qiziqitirdi.
3. O'ynoqi musiqa sadolari o'tirganlarning mudroq kayfiyatini tarqatdi.
4. O'tovda chordana qurib o'tirgan chol asta o'rmidan qo'zg'alib qo'ydi.
A) 2, 3, 4 B) 1, 2, 3 C) 3, 4 D) 1, 2, 3, 4
3. Qaysi gapda fonetik o'zgarishga uchragan so'z yasama so'zga tobelangan?
A) *Qulog'ing soz eshitsu agar, Nozik sasga bir dam quloq os.*
B) *Yonib ishq alangasida, Oy qiladi unga tabassum.*
C) *O'zligim bilmoqqa davrim Berdi imkon, o'zbeğim.*
D) *Mening uyg'oq qalbinga ayon, Ne xususda kuyilar shalola.*
4. Qaysi javobda ko'makchi morfema sifatida qo'llanishi mumkin bo'lgan jarangli undoshlar berilgan?
A) b, k, m, ng, d B) n, ch, r, t C) l, n, q, y D) v, y, b, l, m
5. Berigan hukmlardan qaysi bir(lar)i noto'g'ri?
1) yangi va hozir so'zlarida urg'u birinchi bo'g'inga tushganda o'zaro sinonimlik hosil qila oladi; 2) yangi va hozir so'zlarida urg'u ikkinchi bo'g'inga tushganda o'zaro sinonimlik hosil qila oladi; 3) yangi so'zida birinchi bo'g'inga, hozir so'zida ikkinchi bo'g'inga tushganda ushbu so'zlar o'zaro sinonimlik hosil qila oladi; 4) yangi so'zida urg'u ikkinchi bo'g'inga, hozir so'zida birinchi bo'g'inga tushganda ushbu so'zlar o'zaro sinonimlik hosil qila oladi
A) 2, 3, 4 B) 1 C) 1, 4 D) 1, 2, 3
6. Ma'lumki, o'zlikni anglash, milliy ong va tafakkurning ifodasi, avlodlar o'rtasidagi ruhiy-ma'naviy bog'liqlik til orqali namoyon bo'ladi. Ushbu gap haqida berilgan noto'g'ri fikrni aniqlang.
A) *to'ldiruvchiga tobelangan bo'lak uyushgan*
B) *uyushiq ega va uyushiq aniqlovchi qatnashgan*
C) *aniqlovchiga nisbatan hokim, egaga nisbatan tobe bo'lgan aniqlovchi uyushgan*
D) *kesimga bevosita tobelangan bo'lakning uyushishi kuzatiladi*
7. **Qorabotir yurtning erkasi, jo'ralarning serkasi edi.** Ushbu gapdagi qaralmishlar haqida noto'g'ri hukmni aniqlang.
A) *egani tobelantirib kelgan*
B) *uyushiq murakkab kesim vazifasini bajargan*
C) *aniqlovchi vazifasini bajargan*
D) *aniqlovchini tobelantirib kelgan*
8. Qaysi javobdagi juftlik o'zaro bir umumiy ma'noni ifodalay oladi?
A) *tanti-mard* B) *adl-tik* C) *ahl-totuv* D) *qisim-siqim*
9. Quyida berilgan nechta so'z faqat bir turkum doirasida shakldoshlik xususiyatiga ega?
shox, tovon, es, savdo, qon, in
A) 5ta B) 3ta C) 2ta D) 4ta
10. Bola qoshida ota-onaning so'zi bilan ishi bir bo'lmasligi ularning o'z izzat va hurmatlari ildiziga o'z qo'llari bilan urilgan o'tkir boltadir. Ushbu gapdagi belgilangan so'zda ma'no qaysi usulda ko'chgan?
A) *metafora* B) *metonimiya* C) *sinekdoxa* D) *vazifadoshlik*
11. Taqlid so'z eganing aniqlovchisi vazifasini bajargan gapni aniqlang.
A) *Jigarim otashga tegardi jiz-jiz, Sochlarim oqargan shunda, ehtimol.*
B) *Yetti qaroqchi yulduzi tik kelganda qo'ng'ir-qo'ngir ovozdan uyg'onib keidim.*
C) *Qirlarning g'ir-g'ir shamoli, o'pkalarga moydek tuyilgan totli havosi hammamizning ruhimizni ko'tarib yubordi.*
D) *Chiqib ketayotganida chol-kampir pichir-pichir qilayotganini sezdim.*
12. Dardim jim ichimga yutaymi endi,
Kechagi yoshligim ertakmi endi?
So'rsang sevinchimdan o'kinchim ko'proq,
Kechagi yoshligim ertakmi endi?...
She'riy parchadagi yasama so'zlar qaysi turkumlarga mansub?
A) *sifat, ravish* B) *sifat, fe'l, ravish* C) *ot, ravish, fe'l* D) *ot, sifat*
13. Qaysi gapda yordamchi so'zlarning barchasiga oid birliklar qo'langan?
A) *Ashula nihoyasiga yetdi, lekin bir zumdan keyin qaytadan yangi tovush parvoz qildi.*
B) *San'atkor kishilarga ta'sir etish uchun izlanishi va ijod qilishi kerak.*
C) *Faqat siz o'ksinmang, chunki dunyoda faqat siz uchun yashayapman.*
D) *Tilning mana shu yetukligi uning go'zalligini va undan foydalanuvchining, ya'ni so'zlovchi yoki yozuvchining nutqiy mahoratini ta'minlaydi.*
14. To'tini o'z ismini aytishga o'rgatishadi. Ismini ko' qaytarishadi. Keyin bir kuni, ehtimol, bexostanmi yoki o'z kayfiyatini bildirish uchunmi, u talab qilayotgan so'zni aytib yuboradi va shu ondayoq mukofot oladi. Berilgan parchada ravishga oid nechta o'rinda qatnashgan?
A) 5 B) 4 C) 2 D) 3
15. Qaysi javobda keltirilgan gap aralash murakkab qo'shma gap hisoblanmaydi?
A) *To'g'ri bo'lsang, o'sib borib gul bo'lasan, egri bo'lsang o'sib borib kul bo'lasan.*
B) *Akang armiyadan kelsa, issiqxonani ishga solamiz, lekin sen akangga yordam berasan.*
C) *Tol ekdik suv bo'yiga, soya-salqin bo'lsin deb, g'ayrat qilgan botirlar yotib damin olsin deb.*
D) *Miltiq o'qi insonning turli joyiga tegishi mumkin, lekin tildan otilgan o'qning nishoni bitta: u faqat inson qalbiga tegadi.*
16. Qaysi javobda berilgan barcha so'zlar imloviy jihatdan to'g'ri yozilgan?
A) *mahbus, mahluq, mahfiy* B) *mahbus, maxluq, maxfiy* C) *mahbus, mahluq, maxfiy* D) *maxbus, maxluq, maxfiy*
17. Tinish belgilarini qo'llash bilan bog'liq xatolik mavjud bo'lmagan gapni aniqlang.
A) *Soraxon shuncha kundan beri yetolmagan niyatga — Roziyani avvalgiday go'zal, shod ko'rish niyatiga — Sattor bir lahzada yetdi.*
B) *Me'morning avvalo raiyat, qolaversa saltanat oldidagi, mavqeyi, Xuroson-u Movarounnahrdagi shuhrati unga qarshi keskin chora ko'rishga yo'l bermas edi.*
C) *Sekin unga yaqin bordim: bu manzara ham bizga yaqin-da qadrdon!*
D) *U otasi Muzaffar Farmonovning batamom aksi: dadasi yum-yumaloq, baqaloq bo'lsa bu xushqad, xushsurat.*
18. Quyidagi qo'shma gapda gap bo'laklari necha o'rinda so'z birikmasini hosil qilgan?
Quyosh, oy hamda yulduzlar bitta umumiy qoidaga itoat etadi va ular bu qoidalardan qilcha ham chetlashmaydi.
A) 7 B) 5 C) 4 D) 6
19. Quyidagi gaplarning qaysi birida aniqlovchi va to'ldiruvchi uyushgan?
A) *U hamma vaqtdagidek did va farosat bilan kiyingan, avvalgidek chiroyli, xushmuomila edi.*
B) *Inim, dunyoda kitob o'qimoqdan, tafakkurdan, she'r aytmoqdan zavqbxash mashg'ulot yuqdir.*
C) *Shoir o'z hayotida yaratgan ilmiy, madaniy muassasalarning yashashini, hayrli ishlarningo'zidan keyin ham kattaroq miqyosda davom etishini orzu qildi.*
D) *Shu yerga kelganda, mingboshining qovog'i solina boshlagan edi, qisiq ko'larinig tez tez yumilib piriayotgandek bo'lganini Miryoqub ham payqadi.*
20. Quyidagi gaplarning qaysi birida hol va kesim uyushib kelgan?
A) *Inim, dunyoda kitob o'qimoqdan, tafakkurdan, she'r aytmoqdan zavqbxash mashg'ulot yo'qdir.*
B) *Shu yerga kelganda, mingboshining qovog'i solina boshlagan edi, qisiq ko'zlarining tez-tez yumilib piriayotganday bo'lganini Miryoqub ham payqadi.*
C) *U hamma vaqtdagidek did va farosat bilan kiyingan, avvalgidek chiroyli, xushmuomala edi.*
D) *Shoir o'z hayotida yaratgan ilmiy, madaniy muassasalarning yashashini, xayr-u ehsonlarning o'zidan keyin ham kattaroq miqyosda davom etishini orzu qildi.*
21. Men sizga beg'ubor yaylov havosida chiniqqan, bir necha bor yirtqich hayvonlar hujumiga yo'liqqan qo'rqmas va kamtar, kamgap va qaysar bir bola haqida hikoya qilmoqchiman.

- Berilgan gapdagi sodda yasama fe'l(lar) qanday gap bo'lak(lar)iga tobelanib kelgan?
 A) *sifatlovchi aniqlovchiga*
 B) *vositasiz to'ldiruvchiga va kesimga*
 C) *vositali to'ldiruvchiga*
 D) *holga va sifatlovchi aniqlovchiga*
22. Yasalish asosi bilan bir xil so'z turkumiga mansub bo'lmagan yasama so'zlarni aniqlang.
 1) qulchilik; 2) chayqa; 3) zargarlik; 4) unumdor; 5) uquvsizlik
 A) 2, 3 B) 1, 2, 4 C) 4, 5 D) 1, 2, 3, 4, 5
23. Berilgan gapda ishtirok etgan bir tovushdan iborat qo'shimchalar haqidagi to'g'ri hukmni belgilang.
 Bir kuni ninachilarning nafarmon, yashil, malla rangli turini uyga keltirib, otamga maqtandim.
 A) 3 o'rinda munosabat shakli, 1 o'rinda lug'aviy shakl hosil qiluvchi qo'shimcha ishtirok etgan
 B) 4 o'rinda munosabat shakli hosil qiluvchi qo'shimcha ishtirok etgan
 C) 4 o'rinda munosabat shakli, 1 o'rinda lug'aviy shakl hosil qiluvchi qo'shimcha ishtirok etgan
 D) 3 o'rinda munosabat shakli, 2 o'rinda lug'aviy shakl hosil qiluvchi qo'shimcha ishtirok etgan
24. Qaysi gapda fe'lning vazifa shaklini hosil qiluvchi qo'shimcha bilan omonim bo'la oladigan nisbat qo'shimchasini olgan fe'l qatnashgan?
 A) *Nurga to'ldi dara, to'ldi soy, Nur yog'ildi qorong'i jarga.*
 B) *Tuproq uyumidan sakrab o'tgan Alijon qaytarma etigiga yopishgan changni jahl bilan qoqdi.*
 C) *Qishloqdan chiqarkan, boy tog'asidan albatta xizmat so'rashini onasi uqtirgan edi.*
 D) *Menga shuncha yaxshilik qildingiz, necha bor meni yomon yo'ldan qaytardingiz.*
25. Berilgan qaysi g'azallar hasbi hol yo'nalishida yozilmagan?
 1) Turdining "Tor ko'ngullik beklar..." misralari bilan boshlanuvchi g'azali; 2) Turdining "Turdiman" radifli g'azali; 3) Nodiraning "Kel, dahmi imtihon etib ket..." misralari bilan boshlanuvchi g'azali; 4) Uvaysiyning "Sog'indim" radifli g'azali.
 A) 2, 4 B) 1, 3 C) 1, 2, 3 D) 2, 3, 4
26. "Ularning o'zlari esa, quyundek tuproqni havoga to'zitadilar... Tog' jussasini oyoq osti qilmoq - odatlari; dala-dashtlardagi zarralarni havoga sovurmoq - bularning salobatlari."
 Alisher Navoiyning "Mahub ul-qulub" asarining nasriy bayonida kimlar haqida ana shunday fikrlar aytilgan?
 A) *tamagir kishilar haqida*
 B) *yolg'onchilar haqida*
 C) *isrofgar kishilar haqida*
 D) *yengiltak kishilar haqida*
27. Quyida berilganlardan qaysilari she'riyatning "raqs qo'shig'i" ma'nosini anglatuvchi janrida yozilgan?
 1) "Mardlik afsonasi" (Shuhrat);
 2) "Mardlik cho'qqisi" (A. Muxtor);
 3) "Uch qiz afsonasi" (Shuhrat);
 4) "Qullar kemasi" (H. Hayne);
 5) "Samarqand afsonasi" (T. To'la)
 A) 3, 4, 5 B) 2, 3, 4 C) 1, 3, 5 D) 1, 3, 4
28. Ogahiy o'zbek tiliga tarjima qilgan "Haft paykar" asarining muallifini aniqlang.
 A) *Hiloliy* B) *Nizomiy* C) *Koshifiy* D) *Vosifiy*
29. O'ta mavhum tuyg'u bo'lgan sevgini "yorilmagan yaraday" deya tasvirlagan?
 A) *Muhammad Yusuf* B) *Usmon Nosir* C) *Abdulla Oripov* D) *Erkin Vohidov*
30. "To'rt chaqaga ham arzimagan bu qurboni zamon" deb ta'riflangan qahramon kim?
 A) *Akbarali mingboshi ("Kecha va kunduz")*
 B) *Yo'lchi ("Qutlug' qon")*
 C) *Salimboyvachcha ("Qutlug' qon")*
 D) *Eshon ("Kecha va kunduz")*
31. Menga yaxshi dedi yor birla o'lmak,
 Na lozim g'am bilan dunyoda qolmak!
- Shu so'zni aytiti tig' urdi o'ziga Ko'rinmay qoldi keng olam ko'zig'a.
 Ushbu she'riy parchada qaysi adabiy qahramon holati tasvirlangan?
 A) *Majnun, "Layli va Majnun"*
 B) *Farhod, "Farhod va Shirin"*
 C) *Suhayl, "Sab'ayi sayyor"*
 D) *Suhayl, "Suhayl va Guldursun"*
32. "Bu yerlarga bahorda turna tushardi. Turnalar o't-giyohlami terib yeb, qo'y-qo'zilarining orasida bemaolol, behadik yuraverishardi. Shuningdek, Qo'ng'irtovda u paytlari kiyik ko'p edi. Keyinchalik, atrof-tevarakni odamlar ishg'ol qilib olishgach, yovvoyi hayvonlar o'z-o'zidan yo'qoldilar. Turnalar, laylaklar kelmay qo'ydi. Kiyikni esa hazrati Insonning o'zi yeb bitirganiga o'zim guvohman..."
 Ushbu parcha qaysi ijodkormir tarjimaiyati holidan keltirilgan?
 A) *E. Vohidov* B) *Mirtemir* C) *A. Oripov* D) *O'. Hoshimov*
33. "Dunyoda kim yomonlik ko'rmagan deysiz? Umidsizlik - bu g'ayratsizlikdir. Dunyoda hech muqim narsa yo'q, shuningdek, yomonlik ham mudom bo'lmaydi. Axir, qori qalin qahraton qish ketidan ko'k maysali, tiniq suvli yoz kelmasmu?"
 Ushbu ibratli fikrlar keltirilgan asar nomi va muallifini toping.
 A) *"Hiybat ul - haqoyiq", Ahmad Yuknakiy*
 B) *"Devonu lug'ot it - turk", Mahmud Koshg'ariy*
 C) *"Nasihatlar", Abay*
 D) *"Qutadg'u bilig", Yusuf Xos Hojib*
34. Oybekning "Navoiy" romanida qaysi qahramon josusligi hamda yashirin hujjatlar bilan qo'lga tushgani tufayli jazo sifatida dorga tortiladi?
 A) *qozi Shahobiddin* B) *Majiddin* C) *mavloni Zamoni* D) *Amir Mo'g'ul*
35. Hasbi hol yo'nalishidagi quyidagi misralar qaysi shoir qalamiga mansub?
 Yigirma yil maktab ochdim qizlarga,
 Hirsim baland bo'ldi doyim ash'ora.
 O'zum bitdim mingdin ortuq g'azalni,
 Zikr etib o'tdim oxir azalni.
 A) *Dilshodi Barno* B) *Nodira* C) *Anbar Otin* D) *Jahon Otin Uvaysiy*
36. Junun dashtini sargardonidurmen,
 Rafiqim ushbu vodiya quyun bas.
 Baytda qanday she'riy san'at turi qo'llangan?
 A) *takrir* B) *tanosub* C) *talmeh* D) *tajnis*

BIOLOGIYA

37. Quyularda quloq suprasining uzunligi 2 juft polimer genlarga bog'liq. Agar quloq suprasining uzunligi 24 sm li $A_1A_1A_2a_2$ genotipli urg'ochi quyon va quloq suprasining uzunligi 16 sm li $a_1a_1A_2a_2$ genotipli erkak quyon bilan chatishtirilsa, avlodning necha foizini quloq suprasining uzunligi 20 sm li quyonlar tashkil qiladi?
 A) 25 B) 75 C) 50 D) 12,5
38. Makkajo'xorida barglarning burishganligi va poyaning past bo'lishi retsessiv belgilar hisoblanib, bitta xromosomada joylashgan. Barglari silliq va normal uzunlikdagi o'simlik barglari burishgan past bo'yli o'simlik bilan chatishtirilib 1200 ta o'simlik olindi. Shundan 216 ta organizm ota-onaning ayrim belgilarini o'zida mujassamlashtirilgan. Retssiv belgiga ega bo'lgan organizmlar sonini aniqlang.
 A) 492 B) 984 C) 600 D) 108
39. Odamda giperxolesterinuriya dominant belgi sifatida autosomadagi genlar ishtirokida irsiylanadi. Gomozigotalilarda kasallik ateroskleroz va terida xavfsiz o'simtal paydo bo'lishi bilan kechadi. Geterozigotalilarda kasallik yengil o'tib, faqatgina qonda xolesterin miqdorining yuqori bo'lishi bilan xarakterlanadi. Gipertrixoz Y xromosomada joylashgan. Giperxolesterinuriyaning yengil formasi bilan kasallangan ayol o'ziga o'xshash va gipertrixoz bilan kasallangan erkakka turmushga chiqdi. Farzandlarning gipertrixoz bilan tug'ilish ehtimolligini (%) aniqlang.
 A) 25 B) 100 C) 75 D) 50
40. i-RNK janjirida 60 ta triplet mavjud. Undagi nukleotidlarning 1/3 qismi uratsilli, 1/5 qismi adeninli, 20% i sitozinli nukleotidlardan iborat. Nuklein kislotalar tarkibidagi nukleotidlar fosfodiefir bog'lar orqali tutashadi. Shu i-RNK fosfodiefir bog'lar sonini (a) va nukleotidlar tarkibini (b) toping.
 A) $a=179; b-U=20, A=12, C=12, G=16$
 B) $a=179; b-U=60, A=36, C=36, G=48$
 C) $a=59; b-U=20, A=12, C=12, G=16$

- D) $a=180$; $b=U=60$, $A=36$, $C=36$, $G=48$
41. Oddiy amyobada energiya almashinuvining quyidagi bosqichlari qayerda amalga oshishi to'g'ri ko'rsatilgan javobni belgilang.
1) tayyorgarlik bosqichi; 2) glikoliz; 3) aerob parchalanish
A) 1-hujayra sitoplazmasi; 2- hazm vakuolasi; 3- mitoxondriya
B) 1- hazm vakuolasi; 2- hujayra sitoplazmasi; 3- qisqaruvchi vakuola
C) 1- hazm vakuolasi; 2- hujayra sitoplazmasi; 3-mitoxondriya
D) 1-tashqi muhit; 2- hazm vakuolasi; 3-hujayra sitoplazmasi
42. Ulotriksning jinsiy ko'payish jarayonida 512 ta gameta hosil bo'lib, uning 25% idan zigota, zigotaning 50% idan ulotriks hosil bo'lsa, yangi hosil bo'lgan ulotriks iplarining sonini toping.
A) 64 B) 128 C) 32 D) 16
43. Organizmning ikkinchi nomi va qaysi turkumga masubligi to'g'ri ko'rsatilgan javobni belgilang.
A) soxta kurakburun-qilquyruq-bakra baliqlar
B) kapcha ilon-kobra- ilonlar
C) bukri baliq-gorbusha-karpsimonlar
D) qashqaldoq-bo'rsiq-suvsarsimonlar
44. Hayvonlarning kelib chiqishi haqidagi to'g'ri fikrni belgilang.
A) Erkin yashovchi qadimgi yassi chuvalchanglardan ko'p tuklilar, ulardan esa kam tuklilar kelib chiqqan
B) Qadimgi ichaksiz kiprikli chuvalchanglar parazit yashashga moslanishi tufayli so'rg'ichlilar, ulardan esa tasmasimon chuvalchanglar kelib chiqqan
C) Qadimgi koloniya bo'lib yashovchi bir hujayrali xivchinilardan gidrasimonlar, korall polioplari va meduzalar kelib chiqqan.
D) Qadimgi ichaksiz yassi chuvalchanglardan to'garak chuvalchanglar, ulardan halqali chuvalchanglar kelib chiqqan.
45. Paleozoy (a) va mezozoy (b) eralariga xos biologik progresslarni aniqlang.
1) qushlarni issiqqonlilik; 2) urug'li o'simliklarda chang yo'li va urug; 3) hasharotlarda qanot; 4) stegosefallarda besh barmoqli oyoqlar; 5) sutemizuvchilarda to'rt kamerali yurak; 6) sudralib yuruvchilarda qalin po'choq bilan qoplangan tuxum
A) a-3,4; b-1,2
B) a-2,6; b-1,5
C) a-3,4; b-5,6
D) a-1,3; b-2,5
46. Biosfera tirik moddasining funksiyasi to'g'ri ko'rsatilgan javobni aniqlang.
1) temir bakteriyalarining xemosintez qilishi; 2) atmosfera tarkibida kosmik chang zarralarining uchrashi; 3) hayvonlarning kislorod yutib CO₂ chiqarishi; 4) vulqonlarning otilishidan tog' jinslarining hosil bo'lishi; 5) geterotroflarning tayyor organik modda bilan oziqlanishi; 6) ildizoyoqli sodda hayvonlarda kalsiyning to'planishi
A) 1,2,3 B) 2,4,5 C) 1,3,6 D) 4,5,6
47. Birlamchi konsument (a), ikkilamchi konsument (b) umurtqasiz organizmlar ko'rsatilgan javobni aniqlang.
1) bronza qo'ng'izi; 2) ko'l baqasi; 3) O'rta osiyo toshbaqasi; 4) qaldirg'och; 5) chuchuk suv gidrasi; 6) botqoq toshbaqasi; 7) hasva qandalasi; 8) zlatka; 9) chigirtka; 10) ninachi lichinkasi
A) a-1,7; b-4,8
B) a-7,9; b-5,10
C) a-7,9; b-5,6
D) a-3,7; b-2,4
48. Odam fenotipidagi anatomik (a) va gistologik (b) belgilarni aniqlang.
1) epiteliy hujayralarning shakli yassi, kubsimon, silindsimon bo'ladi; 2) silliq tolali muskullar duksimon tuzilgan bo'lib, tolas juda kalta-0,1 mm atrofida bo'ladi; 3) neyronlar doirasimon, yulduzsimon, oval, noksimon, shaklga ega; 4) yelkaning oldingi sohasida ikki boshli muskul joylashgan 5) kekirdak VI-VII bo'yin umurtqalari ro'parasidan boshlanib, V ko'krak umurtqasi ro'parasida broxlarga bo'linadi; 6) normal qad-qomatning bo'yin va bel qismida umurtqa pog'onasi biroz oldinga, ko'krak va dumg'aza qismida biroz orqaga egilgan bo'ladi
A) a-4,5; b-2,4
B) a-2,3; b-4,6
C) a-4,5; b-2,3
D) a-1,2; b-4,5
49. Odam organizmida endokrin sistemasi a'zolarining joylashgan o'rni aniqlang.
1) qalqon orqa bezlar; 2) ayirsimon bez; 3) gipofiz; 4) epifiz; 5) qalqonsimon bez;
- a) hiqildoqning oldingi va yon tomonlarida; b) kalla suyagining turk egarchasi deb atalgan qismida; c) o'rta miya sohasida; d) qalqonsimon bezning orqa yuzasida; e) to'sh suyagining orqa yuzasida
A) 1-d; 2-e; 3-b; 4-c; 5-a
B) 1-d; 2-a; 3-c; 4-b; 5-e
C) 1-d; 2-a; 3-b; 4-c; 5-e
D) 1-e; 2-d; 3-c; 4-b; 5-a
50. Odam yuragiga hos bo'lmagan ma'lumotni aniqlang.
A) o'ng qorincha qisqarganda qon o'pka arteriyasiga chiqadi
B) chap qorincha qisqarganda qon o'pka venasiga chiqadi
C) o'ng bo'lmacha uch tavaqli klapan ochiladi
D) chap bo'lmacha qisqarganda ikki tavaqli klapan ochiladi
51. Odamdagi o'mrov osti muskulining bo'yinning teri osti muskulidan farqini toping.
1) vegetativ nerv sistemasi orqali boshqariladi; 2) joylashuv ko'ra to'sh-o'mrov so'rg'ichsmon muskul bilan bir guruhga kiradi; 3) joylashuviga ko'ra diafragma muskuli bilan bir guruhga kiradi; 4) gavdaning ko'krak muskuli hisoblanadi; 5) suyakka birikadi; 6) boshning harakatini ta'minlaydi; 7) qo'lning harakatida ishtirok etadi
A) 1,4,5 B) 1,5 C) 2,6 D) 3,4,7
52. Odam organizmida A vitamini yetishmasligi natijasida...
1) milklar qonaydi, tishlar to'kiladi. 2) enterit kasalligi kelib chiqadi. 3) qo'l-oyoq muskullari uvushib og'riydi. 4) nerv tolalari falajlanadi. 5) traxeyaning shilliq pardasi yallig'lanadi. 6) epiteliy to'qimasining yangilanishi buziladi.
A) 3,4 B) 4,5 C) 1,5 D) 2,6
53. Sezgi analizatorlari haqidagi to'g'ri fikrni aniqlang.
A) Terining derma qavatida issiqni va bosimni sezuvchi retseptorlar siypalashni va og'riqni sezuvchi retseptorlarga nisbatan chuqurroq joylashgan.
B) Gipermetropiya keksalarda ko'z gavhari do'ngligining ortib ketishi tufayli yuzaga keladi.
C) Quloqning suyak labirinti bilan parda labirinti orasida endolimfa, parda labirinti ichida perilymfa suyuqligi bo'ladi.
D) Harakat analizatorining oliy nerv markazi bosh miya katta yarimsharlari po'stilog'ining orqa markaziy egatida joylashgan.
54. Chuchuk suv shillig'i organlarining tuzilishi haqidagi noto'g'ri ma'lumotlarni aniqlang.
1) yurak qorinchasidan chiquvchi qon tomirning uchi ochiq; 2) paypaslagichlari sezgi hamda ozuqani tutib og'izga yo'naltirish vazifasini bajaradi; 3) mayda tishchalar bilan qoplangan muskulni tilchasi qizilo'ngach ichida joylashgan; 4) jigar ishlab chiqargan suyuqlik oshqozon bo'shlig'iga quyiladi; 5) bir juft tasmasimon buyragining voronkasimon uchi yurak oldi bo'lmasiga ochiladi; 6) tuxum va spermatozoidlar bitta organizmning o'zida hosil bo'ladi
A) 2,4 B) 2,5 C) 3,6 D) 1,5
55. Daryo qisqichbaqasi organlari ularning soni bilan juftlang.
a) 10ta; b) 8 ta; c) 6ta; d) 4ta; e) 2ta
1) murakkab ko'zlari; 2) dum suzgichi; 3) pastki jag'lari; 4) haqiqiy yurish oyoqlari; 5) qisqichlari; 6) ikki shoxli qorinoyoqlari; 7) mo'ylovlari; 8) jag'oyoqlari; 9) yuqori jag'lari
A) a-6; b-4; c-8; d-3,7,9; e-1,2,5
B) a-6; b-4; c-8; d-2,3,7; e-1,5,9
C) a-6; b-4; c-8; d-2,7,9; e-1,3,5
D) a-6; b-4; c-8; d-3,5,9; e-1,2,7
56. Bosh skeletsizlarning bosh skeletlilardan farqini aniqlang.
1) nerv sistemasi nerv nayidan iborat; 2) ichki skelet mavjud emas; 3) bosh va orqa miya markaziy nerv sistemasini hosil qiladi; 4) umurtqa pog'onasi rivojlanmagan; 5) qon aylanish doirasi yopiq; 6) skeleti suyak va tog'aydan iborat
A) 1,4 B) 3,5,6 C) 2,4 D) 1,2,5
57. Tripanosoma va pichan batsillasi uchun umumiy bo'lgan xususiyatlarni aniqlang.
A) Hayotning hujayraviy shakli, irsiy axboroti sitoplazmadagi halqasimon DNKda joylashgan.
B) Bir hujayrali organizm, hujayra qobig'i xitindan iborat.
C) Yadrosi ikki qavat membrana bilan o'ralgan, reduplikatsiya jarayoni sitoplazmada kechadi.
D) Membranasi ikki qator lipid va oqsil molekularidan iborat, ribosomasi

sitoplazmada translyatsiyada qatnashadi

58. O'simlikxo'r umurtqali (a), yirtqich umurtqasiz (b) hayvonlarni aniqlang.
1) maral; 2) tillako'z; 3) kolorado qo'ng'izi; 4) kabarga; 5) miqqiy; 6) falanga; 7) xonqizi; 8) zlatka; 9) biy; 10) qaldirg'och
A) a- 4,5; b-7,9
B) a- 1,4; b-2,6
C) a- 4,10; b-8,9
D) a- 3,8; b-7,9
59. Geterotrof oziqlanish xususiyatiga ega prokariot (a) va eukariot (b) organizmlarni aniqlang.
1) ossillatoriya; 2) temir bakteriyalari; 3) pichan bakteriyasi; 4) shumg'iya; 5) rafleziya; 6) kalina; 7) midiya; 8) giatsint; 9) parpi
A) a-1,2; b-5,6,7
B) a-2,3; b-6,7,8
C) a-2,3; b-4,5,6
D) a-3; b-6,8,9
60. Hujayra qobig'i sellulozadan iborat organizmlarga zarar keltiruvchi, hujayra qobig'i murein moddasidan iborat organizmlarni aniqlang.
1) gommoz qo'zg'atuvchisi; 2) nozema; 3) vertisill; 4) agrobakterium; 5) leishmaniya; 6) zang zamburug'i; 7) tamaki mozaikasi
A) 6,7 B) 2,5 C) 3,6 D) 1,4
61. Organogenez (I) va gametagenenez (II) jarayonida sodir bo'ladigan o'zgarishlarni aniqlang.
1) o'zak organlar majmui hosil bo'ladi; 2) yetilish davrida hujayralar meyoza usulida ko'payadi; 3) ektodermadan nevr nayi vujudga keladi; 4) spermatogenezning o'sish davrida hujayralar tez kattalashadi; 5) endodermadan ayirish organlari rivojlanadi; 6) qushlarning ovogenezida shakllanish davri bo'ladi
A) I-1,5; II-2,4
B) I-2,4; II-1,5
C) I-1,3; II-2,6
D) I-2,6; II-1,3
62. Baqa lichinkasida tashqi jabralarining ichki jabralariga almashinishi o'zgaruvchanlikning qaysi turiga misol bo'ladi?
A) genotipik-ontogenetik
B) fenotipik-modifikatsion
C) fenotipik-ontogenetik
D) genotipik-rekombinativ
63. Reduplikatsiya (I) va denaturatsiya (II) uchun mos keluvchi ta'riflarni juftlang.
a) oqsillarning tabiiy holatini yo'qotishi; b) DNKning ikki hissa ortishi; c) xromosoma ayrim qismlarining ortishi; d) xromosoma o'rta qismining ajralishi
A) I-d; II-c
B) I-c; II-b
C) I-b; II-a
D) I-b; II-d
64. Zubtutum (a) va nastarin (b) ning to'pguliga xos belgilarni aniqlang.
A) a-asosiy gulpoyasi shoxlangan; b-atrofi o'rama bargchalar bilan o'ralgan
B) a-asosiy gulpoyasi shoxlanmagan; b-asosiy gulpoyasi shoxlangan
C) a-shoxlanmagan gulpoyaga gullar bandsiz birikkan; b-shoxlangan gulpoyaga to'g'ri gullar yig'ilgan
D) a-umumiy gulpoya qisqa, gullar bir tekislikda joylashgan; b-uzun gulpoyada gullar ketma-ket joylashgan
65. Nastarin qaysi jihatlar bilan tokka o'xshaydi?
1) urug'lanishdan so'ng meva hosil qilishi; 2) gullarning qiyshiqliqi; 3) ro'vak to'pgul hosil qilishi; 4) barglarining novdada joylashuvi; 5) hayotiy shakli; 6) gulpoyasining shoxlanishi
A) 1,3 B) 2,5 C) 4,6 D) 4,5
66. Quyidagi javoblarning qaysilaridan gullari bir xil to'pgullarda joylashgan o'simliklar juftlangan?
1) karrak va kakra; 2) javdar va bug'doyiq; 3) arpa va sholi; 4) kavrak va kakra; 5) bo'znoq va shuvoq; 6) tol va oqqayin; 7) shashir va andiz; 8) kelinsupurgi va bo'tako'z
A) 1,2,5,6 B) 2,4,7,8 C) 1,3,4,6 D) 2,3,5,8
67. Makkajo'xori haqida to'g'ri ko'rsatilgan ma'lumotni aniqlang.
A) Poxol poyasi bir metrdan oshadigan, bo'g'imlarga bo'lingan, tik

- o'suvchi ko'p yillik o'simlik.
B) Urug'dagi murtagi ildizcha, poyacha va ikkita bargchadan tashkil topgan.
C) Gullari mayda, rangsiz, ayrim jinsli, urug'chi gullar so'ta to'pgulida tashkil joylashgan.
D) Chatnaydigan mevasi quruq, etsiz, ko'p urug'li.

68. Zuxrasoch o'simligining sporadan rivojlanuvchi bo'g'inida qanday qismlar hosil bo'ladi?
1) ildizpoya; 2) barg; 3) poya; 4) rizoid; 5) arxegoniy; 6) anteridy; 7) murtak; 8) sorus; 9) sporangiy; 10) gameta
A) 4,6,10 B) 1,2,3 C) 5,6,7 D) 7,8,9
69. Funariyada sporadan rivojlanuvchi bo'g'inda qanday qismlar hosil bo'ladi?
1) yashil ipcha; 2) kurtakcha; 3) poya; 4) barg; 5) arxegoniy; 6) sporangiyband; 7) anteridy; 8) sporalar; 9) rizoid; 10) sporangiy
A) 1,2,9 B) 5,7,8 C) 6,8,10 D) 3,4,10
70. Oddiy vampir haqidagi to'g'ri ma'lumotni belgilang.
A) qanotlari tritonning oldingi oyoqlari bilan o'zaro analogik organ
B) o'ljasi havoda orqa oyoqlari yordamida ovlaydi
C) lablari yumshoq, bo'yin umurtqalari soni 8 ta
D) Janubiy Amerika zoogeografik viloyatida uchraydi
71. Quyida keltirilgan madaniy o'simliklar orasidan bitta markazdan kelib chiqqan o'simliklarni aniqlang.
1) makkajo'xori; 2) ananas; 3) g'o'za; 4) tamaki; 5) zig'ir; 6) karam; 7) loviya; 8) suli
A) 2,7,8 B) 1,5,8 C) 2,4,6 D) 1,3,7
72. Hind fili va Afrika filining (a), zubr va bizonning (b) kelib chiqishi qanday jarayonlar natijasi hisoblanadi?
A) a-simpatrik tur paydo bo'lish, b-simpatrik tur paydo bo'lish
B) a-allopatrik tur paydo bo'lish, b-simpatrik tur paydo bo'lish
C) a-simpatrik tur paydo bo'lish, b-allopatrik tur paydo bo'lish
D) a-allopatrik tur paydo bo'lish, b-allopatrik tur paydo bo'lish

KIMYO

73. Quyida berilganlardan sintetik tolalarni aniqlang.
1) viskoza; 2) atsetat; 3) xlorin; 6) lavsan; 7) jun; 8) paxta
A) 5,6 B) 1,2 C) 1,2,3,4 D) 3,4
74. Viniliden ftorid molekulasida 1-uglerod atomining oksidlanish darajasini aniqlang.
A) +1 B) +2 C) -2 D) -1
75. Quyidagi berilganlardan faqat oksidlovchilarni ajrating.
1) NaMnO₄; 2) H₂SO₄; 3) H₂S; 4) CrO₃; 5) NH₃; 6) HClO₄
A) 1,2,3 B) 1,2,4,6 C) 4,5,6 D) 1,2,5
76. Bir xil aminokislota qoldig'idan tarkib topgan 64,8 g dipeptid yetarli miqdordagi xlorid kislota eritmasida gidrolizlanganda 92,1 g modda hosil bo'ladi. Aminokislota aniqlang.
A) valin B) alanin C) glitsin D) leysin
77. 17,8 g α-aminokislota 9 g amin hosil bo'lgan bo'lsa, aminokislota toping.
A) α-amino 2- metilpropan kislota
B) glitsin
C) β-aminopropion kislota
D) α-aminopropion kislota
78. 36 g glukozaning fermentlar ta'sirida spirtli big'ishi natijasida necha gramm etil spirti hosil bo'lishini aniqlang.
A) 36,8 B) 50,6 C) 59,8 D) 18,4
79. 0,8 mol noma'lum bir asosli karbon kislota eritmasiga Na metali qo'shilganda 17,92 litr (n.sh.) gaz ajralib chiqdi. Reaksiya sodir bo'lgan idishga yuqori bosim va temperatura ostida yetarlicha is gazi yutirilishi natijasida hosil bo'lgan mahsulot birinchi reaksiyadan ajralgan organik mahsulot bilan 1:1 massa nisbatda ekanligi aniqlandi. Noma'lum kislota molyar massasini aniqlang.
A) 88 B) 60 C) 46 D) 74
80. Noma'lum alken tarkibida sp² – gibrid orbitalar sonining sp³ – gibrid orbitalar soniga nisbati 3/4 bo'lsa, alkenni aniqlang.

- A) *buten* B) *propen* C) *penten* D) *gekseen*
81. Quyidagi qaysi reaksiya suvli eritmada qaytar hisoblanadi?
A) *kaliy karbonat va xlorid kislotasi*
B) *kaliy gidrokarbonat va kaliy gidroksid*
C) *bariy gidroksid va natriy xlorid*
D) *bariy gidroksid va rux nitrat*
82. 200 ml ($p=0,8$) 97,75%li etanol eritmasini suvsizlantirish uchun necha gramm CaC_2 zarur?
A) 3,2 B) 12,8 C) 38,4 D) 6,4
83. Qaysi alkan izomerlari sonining uning tarkibidagi uglerod va vodorod atomlari soni yig'indisiga nisbati 0,25:1 ga teng?
A) C_8H_{18}
B) C_7H_{16}
C) C_9H_{20}
D) C_6H_{14}
84. 5:2 mol nisbatda olingan ishqoriy metal va uning gidrididan iborat 13,75 g aralashma mo'l suvda eritilishi natijasida 19,6 g ishqor hosil bo'ldi. Metallni aniqlang.
A) *K* B) *Li* C) *Na* D) *Rb*
85. Atom kristall panjarali moddalarni aniqlang.
1) CuSO_4 ; 2) H_2S ; 3) *Ge*; 4) KOH ; 5) *B*; 6) HCl ; 7) *Ca*; 8) P_4 ; 9) *Zn*
A) 3,5 B) 7,9 C) 1,4 D) 2,6,8
86. Necha gramm triakontan tarkibida $0,15 \cdot N_A$ ta uglerod atomi bor?
A) 4,22 B) 6,33 C) 8,44 D) 2,11
87. Ammiak sintez qilish jarayonida reaktordagi bosim 25% ga kamaydi. Boshlang'ich aralashmadagi azot bilan vodorod miqdori stexiometrik nisbatda bo'lsa, reaksiyadan keyin hosil bo'lgan gazlar aralashmasining hajmiy tarkibini aniqlang.
A) 1/9; 5/9; 1/3
B) 3/10; 3/10; 2/5
C) 1/6; 1/2; 1/3
D) 1/4; 1/4; 1/2
88. Ra (228) atomi o'zidan 3 ta α va 2 ta β^- zarrachalarni chiqarganda hosil bo'ladigan element tartib raqamini aniqlang.
A) 88 B) 85 C) 86 D) 84
89. 20,3 g $\text{MgA}_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$ tarkibli kristallogidrat 39,2 ml suvda eritilganda eruvchanligi 19 g bo'lgan tuzning to'yingan eritmasi hosil bo'ldi. Tuzni aniqlang.
A) MgBr_2
B) MgI_2
C) MgCl_2
D) MgF_2
90. Yodolda uglerodning massa ulushini (%) hisoblang.
A) 6,4 B) 3,2 C) 8,4 D) 7,2
91. Harorat har 10°C ga oshirilganda reaksiya tezligi 3 marta ortadi. 10°C da reaksiya tezligi $0,02 \text{ mol/(l}\cdot\text{s)}$ bo'lsa, harorati 30°C gacha ko'tarilganda, uning tezligi qanday ($\text{mol/(l}\cdot\text{s)}$) bo'ladi?
A) 0,09 B) 0,16 C) 0,54 D) 0,18
92. 450 g 76% li sulfat kislotasi eritmasiga necha gramm suv qo'shilganda 48% li eritma hosil bo'ladi?
A) 262,5 B) 125,5 C) 250 D) 200
93. MeBr_2 tuzi o'z atomlari sonidan 20 marta ko'p atom tutgan suvda eritilganda bromid anionining massa ulushi 2/7 ga teng bo'ldi. Metallni aniqlang. ($\alpha=1$, gidroliz jarayoni hisobga olmag)
- A) *Mg* B) *Ba* C) *Ca* D) *Zn*
94. X ga 40%li CaBr_2 eritmasini to'yintirish uchun 20 g CaBr_2 tuzidan qo'shish kerak. Tuzning ushbu haroratda eruvchanlik koeffitsiyenti 80 ga teng. Boshlang'ich eritmada qancha miqdorda (g) tuz bo'lgan?
A) 250 B) 150 C) 100 D) 300
95. Eritmadagi H^+ ionlari OH^- ionlaridan 10^6 marta ko'p bo'lsa, eritmadagi pOH qiymatini toping.
A) 4 B) 10 C) 9 D) 3
96. $\text{XO}_4^{3-} \rightarrow \text{X}^{3-}$ Ushbu qaytarilish jarayonida X^{3-} qabul qilgan elektronlar soni dastlabki X ning protonlari sonidan 15/8 marta kam bo'lsa, noma'lum elementni aniqlang.
A) *P* B) *As* C) *N* D) *Sb*
97. $\text{X}_2\text{YCl}_2 + 2\text{HCl} \rightarrow 2\text{XCl}_2 + \text{H}_2\text{Y}$ reaksiya bo'yicha 54 g noma'lum xlorli moddadan 76 g XCl_2 olingan bo'lsa, hosil bo'lgan H_2Y moddaning massasini (g) aniqlang.
[Ar(X); Ar(Y)=3:2]
A) 4,5 B) 5,4 C) 3,6 D) 7,2
98. 200 g 16% li mis (II) sulfat eritmasi to'liq elektroliz qilinganda 17,5% li eritma olindi. Eritmadan necha faraday tok o'tganini aniqlang.
A) 8 B) 8,4 C) 0,4 D) 2,4
99. +1 oksidlanish darajasiga ega bo'lgan metal sulfiti va oksidi aralashmasida massa ulushi 32% oltingugurt va 51,2% kislorod bo'lsa, metallni toping.
A) *Rb* B) *Na* C) *K* D) *Li*
100. Natriy gidrokarbonat va kristall soda aralashmasi qizdirilganda massasi 31,8 g bo'lgan qattiq qoldiq hosil bo'ldi. Agar bunda 2,24 l (n.sh) CO_2 ajralgan bo'lsa, dastlabki tuzlar aralashmasi massasini (g) hisoblang.
A) 74 B) 38 C) 67,8 D) 48,6
101. 500 ml qattiq suv tarkibida 202,5 mg/ekv, $\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2$ borligini nazarda tutib, suvning qattiqligini (mekv/l) hisoblang.
A) 4 B) 3 C) 5 D) 2
102. $\text{Na}_2\text{SO}_4 \cdot x\text{H}_2\text{O}$ kristallogidrat o'zida qizdirilganda $\text{Na}_2\text{SO}_4 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$ tarkibli kristallogidrat hosil bo'ldi. Hosil bo'lgan suv bug'i dastlabki kristallogidrat tarkibidagi suvning 2/5 qismini tashkil etsa, kristallogidrat tarkibini aniqlang.
A) $\text{Na}_2\text{SO}_4 \cdot 12\text{H}_2\text{O}$
B) $\text{Na}_2\text{SO}_4 \cdot 15\text{H}_2\text{O}$
C) $\text{Na}_2\text{SO}_4 \cdot 8\text{H}_2\text{O}$
D) $\text{Na}_2\text{SO}_4 \cdot 10\text{H}_2\text{O}$
103. $x\text{CaCO}_3 = y\text{CaCO}_3 + z\text{CaO} + z\text{CO}_2$ ifodada x, y, z, z koeffitsiyentlarning eng kichik butun qiymatdagi nisbatlari 5:1:4:4 bo'lsa, reaksiyaning mahsulot unumini (%) aniqlang.
A) 60 B) 80 C) 75 D) 50
104. Azot, azot(II) oksid va azot(IV) oksiddan iborat 60 ml gazlar aralashmasi suvdan o'tkazilganda 30 ml gaz yutilmay qoldi. Yutilmay qolgan gazlar aralashmasiga 20 ml kislorod qo'shilganda aralashmaning hajmi 44 ml ga teng bo'ldi. Boshlang'ich aralashmadagi azotning hajmiy ulushini (%) aniqlang.
A) 40 B) 50 C) 30 D) 20
105. Rux metalli ikki xil konsentratsiyali nitrat kislotalarda eritilganda ajralgan NO va N_2O larning hajmlari nisbatni 4:1 bo'lsa, reaksiyaga kirishgan Zn larning mol nisbatni aniqlang.
A) 3:8 B) 3:4 C) 3:2 D) 1:1
106. Laboratoriya natriy nitritdan azot olish jarayonida azot bilan birga qo'shimcha sifatida NH_3 , NO va O_2 gazlar aralashmasi ajralib chiqadi. Shu aralashma tarkibidagi azot (II) oksid qanday ajratib olinadi?
A) *qizdirilgan mis ustidan o'tkazilib*
B) *nitrat kislotasi eritmasidan o'tkazilib*
C) *temir (II) sulfat eritmasidan o'tkazilib*
D) *distillangan suvdan o'tkazilib*
107. Alkan molekulyar massasi uning takibidagi uglerod va vodorod atomlari massalari ayirmasidan (m.a.b) 12 m.a.b ga ortiq bo'lsa, alkanni aniqlang.
A) *etan* B) *butan* C) *pentan* D) *propan*
108. Propan va pentan aralashmasi yondirilganda hosil bo'lgan CO_2 miqdori suvning miqdoridan 0,3 molga kam, sarflangan kislorod miqdori esa hosil bo'lgan CO_2 miqdoridan 0,7 mol ko'p bo'lsa, boshlang'ich aralashmadagi propanning miqdorini (mol) aniqlang.
A) 0,2 B) 0,3 C) 0,1 D) 0,5